

Bestuurlijke reacties bij het
rekenkameronderzoek
Functioneren en Presteren
Reinigingsbedrijf Midden Nederland (RMN)

Baarn
Bunnik
Nieuwegein
Soest
IJsselstein
RMN

19 september 2019

inlichtingen bij *Beatrijs Erends*
team *Ontwikkeling Samenleving*

doorkiesnummer *0618205738*
uw brief *4 juni 2019*
uw kenmerk *56255*
ons kenmerk *erendbe///77713*

Rekenkamercommissie Baarn
Postbus 1003
3740 BA BAARN

datum *9 juli 2019*
onderwerp *Bestuurlijke reactie Rekenkameronderzoek*
Functioneren en Presteren RMN

Geachte leden van de Rekenkamercommissie,

Op 4 juni jl. hebben wij het onderzoeksrapport ontvangen naar aanleiding van het onderzoek naar het functioneren en presteren van Reinigingsbedrijf Midden Nederland (RMN).

Allereerst willen wij onze waardering uitspreken over dit rekenkameronderzoek. Het is een goed leesbaar rapport dat inzicht geeft in het functioneren en presteren van RMN. Hierbij is zorgvuldig te werk gegaan en zijn alle relevante bronnen, zowel kwantitatief als kwalitatief, meegenomen.

We zijn verheugd te lezen dat RMN haar uitvoerende taken op het gebied van inzameling en reiniging efficiënt uitvoert en dat de klanttevredenheid hoog is: gemiddeld is 84% van de inwoners tevreden over de afvalinzameling. Op het vlak van reiniging en met name onkruidbestrijding, is qua klanttevredenheid nog ruimte voor verbetering.

Over het algemeen kunnen wij ons vinden in de conclusies van het rapport. We vragen aandacht voor de conclusie dat de kosten en opbrengsten voldoende te herleiden zijn naar activiteiten, taken en gemeenten. Onze ervaring is dat kosten en afwijkingen of wijzigingen in kosten vaak onvoldoende worden toegelicht. Daarnaast worden rapportages waar afspraken over zijn gemaakt, vaak niet geleverd. RMN lijkt zich er niet altijd bewust van te zijn wat de behoeften van gemeenten daarin zijn. Daar komt bij dat de P&C cyclus van RMN niet goed aansluit op die van de gemeente Baarn. Dit belemmert ons in onze sturingsmogelijkheden.

Hoewel het rapport zich primair richt op RMN, komt ook het functioneren van de gemeenten in relatie tot RMN aan de orde. Hieruit blijkt dat ook aan onze zijde verbetermogelijkheden zijn. In reactie op de aanbevelingen zullen we hier verder op ingaan.

Hieronder zullen we per gedane aanbeveling aan het college een reactie geven.

1. Verwachtingen expliciteren

Uit het onderzoek blijkt dat het voor RMN niet altijd duidelijk is wat gemeenten van het reinigingsbedrijf verwachten. De aanbeveling om deze verwachtingen expliciet te maken, volgt hier

logisch uit en deze nemen wij dan ook over. Een zakelijkere benadering van RMN, zoals benoemd in de derde aanbeveling, kan hierbij helpen.

2. Keuze maken in wat RMN moet zijn/worden

Uit het onderzoek blijkt daarnaast dat er tussen gemeenten verschillen bestaan in wat zij van RMN verwachten. Duidelijk is dat RMN een uitvoeringsorganisatie is en haar operationele taken goed uitvoert. De vraag is echter in hoeverre RMN ook in staat moet zijn om beleidsadvies te geven aan de gemeenten. Wat ons betreft hangt het antwoord op deze vraag samen met de vraag welke nieuwe ambities we opnemen in een nieuw regionaal grondstoffenplan voor de komende periode.

3. DVO aanpassen en zakelijke benadering van RMN

We herkennen ons in de constatering dat de dienstverleningsovereenkomst in de praktijk niet altijd op de letter wordt gevolgd. We nemen de aanbeveling over dat hetgeen in de DVO beschreven staat, ook zo nageleefd moet worden en dat heldere schriftelijke afspraken over (aanvullende) opdrachtverlening nodig zijn om een professionele relatie tussen opdrachtgever en opdrachtnemer te bewerkstelligen.

4. Nieuw regionaal afvalplan met KPI's

Het rapport concludeert dat de landelijke VANG-doelstellingen met het huidige beleid niet gehaald gaan worden. Voor Baarn geldt dat deze doelstellingen ook niet een op een zijn overgenomen in ons gemeentelijk grondstoffenbeleid. We vinden dat we, na het aflopen van het regionaal afvalbeleidsplan 2014-2018, inderdaad met elkaar moeten kijken in welk opzicht we samen op kunnen trekken richting de toekomst. We zien deze regionale planvorming echter vooral op het niveau van een gedeelde visie en ambitie en niet op maatregelenniveau. Welke maatregelen iedere gemeente neemt om de doelstellingen te halen, is beleidsvrijheid van de individuele gemeenten.

5. Zwerfafval- en reinigingsplan opstellen

De RMN-gemeenten zijn kleine tot middelgrote gemeenten die veel baat hebben bij onderlinge samenwerking. Ook op het vlak van zwerfafval en reiniging zouden we nog meer van elkaar kunnen leren. Een regionaal zwerfafval- en reinigingsplan is daarvoor niet nodig en gaat wat ons betreft dan ook een stap te ver. Baarn heeft vorig jaar bewust gekozen voor een zwerfafvalcampagne met een lokale insteek en we hechten eraan daarin zelf het ambitieniveau en de bijbehorende maatregelen te kunnen bepalen. Daarnaast neemt niet elke gemeente op dit vlak dezelfde taken af van RMN. We zijn van mening dat RMN zich primair op haar kerntaken moet richten. We zien daarbij wel kansen in meer samenwerking en uniformering op het gebied van communicatie, bijvoorbeeld over afvalscheiding of het invoeren van omgekeerd inzamelen.

6. Implementatiekracht gemeenten vergroten

Het rapport concludeert dat het de meeste RMN-gemeenten niet is gelukt om het regionaal afvalbeleidsplan uit 2014 te implementeren. In RMN-verband is Baarn de tweede gemeente die het omgekeerd inzamelen implementeert. Dat het implementeren van deze ingrijpende maatregel niet volledig volgens plan verlopen is, komt volgens het rapport onder meer door capaciteitsgebrek. We stellen voor eerst met elkaar in gesprek te gaan over welke stip op de horizon we willen zetten

(aanbeveling 4), voordat we het gaan hebben over de vraag of extra capaciteit bij gemeenten en/of bij RMN nodig is om daar uitvoering aan te geven.

7. Dashboard voor afval- en reinigingsprestaties

Zoals eerder aangegeven, hebben we behoefte aan meer duiding van de gegevens die RMN ons levert. Een dashboard dat ons helpt om meer inzicht te krijgen in prestaties en hoe deze zich verhouden tot andere gemeenten, juichen wij dan ook toe. Hierbij moet wel kritisch gekeken worden naar welke inzichten het meest nodig zijn om de genoemde bijsturing mogelijk te maken en hoe dat zich verhoudt tot de kosten die gemoeid zijn bij het opzetten van een dergelijk dashboard. We stellen voor samen met RMN en de andere RMN-gemeenten een businesscase op te stellen.

8. Harmonisatie en kostenbesparingen door samenwerking

Kostenbesparing door samenwerking klinkt aantrekkelijk en zoals benoemd wordt in het rapport, is het schaalvoordeel dat behaald wordt door deelname in een gemeenschappelijke regeling, een belangrijke reden voor deze deelname. Op bedrijfsmatig niveau heeft RMN de harmonisatie reeds ingezet en zien we ook nog genoeg optimalisatiemogelijkheden. We vinden het echter belangrijk dat de voordelen van harmonisering in verhouding staan tot de beleidsvrijheid waar we als gemeente veel waarde aan hechten. De gemeenten zijn op dit moment hierover met elkaar in gesprek, mede naar aanleiding van het ook in het rapport genoemde onderzoek naar beleidsharmonisatie.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Baarn,

drs. A. Najib
gemeentesecretaris

M.A. Röell
burgemeester

Rekenkamercommissie Vallei en Veluwerand
p/a Gemeente Barneveld
Ir. Ingrid M.T. Spoor
Raadhuisplein 2
3771 ER Barneveld

Ons kenmerk	: zaaknr. 739075	Uw kenmerk	:
Datum	: 2 september 2019	Medewerker	: dhr. M. Zilverentant
Bijlagen	: --	Telefoonnummer	: 030 – 659 48 48
Verzonden	:		
Onderwerp	: Bestuurlijke reactie rekenkamerrapport functioneren en presteren RMN		

Geachte leden van de Rekenkamercommissie,

Met interesse hebben wij kennis genomen van het rekenkamerrapport naar het functioneren en presteren van Reinigingsbedrijf Midden Nederland (RMN).

Conclusies

Wij kunnen ons vinden in het beeld dat u schetst dat RMN efficiënt en kosteneffectief de (basis)taken uitvoert, maar ook dat de verwachtingen ten aanzien van RMN niet altijd eenduidig zijn en dat de aansturing van RMN zakelijker kan.

Aan de andere zijde missen wij een duidelijke ambitie bij RMN om een voortrekkersrol te vervullen en zich op de toekomst te richten. Graag zien wij dan ook dat RMN zich ontwikkelt tot een pro-actieve, initiatiefrijke gemeenschappelijke regeling die het voortouw neemt in het formuleren van toekomstambities zowel op het gebied van de inzameling van grondstoffen en het aanjagen van de circulaire economie. Wij zijn voorstander van intergemeentelijke en uniforme beleidsontwikkeling op de genoemde taakvelden en eventueel breder en dat RMN dat (proactief) initieert, stimuleert en realiseert. Wij willen via het Algemeen Bestuur RMN vragen om alle door de rekenkamer genoemde aanbevelingen te vertalen in concrete actiepunten, inclusief frequente monitoring van de uitvoering hiervan.

Het rapport bevat ook specifieke informatie over Bunnik. Uw conclusie dat de kosten per inwoner voor het recyclestation in Bunnik hoog zijn herkennen wij ook. Dit is een logisch gevolg van de schaal van een gemeente als Bunnik. Het recyclestation is echter een onlosmakelijk onderdeel van het afvalbeleid van de gemeente Bunnik, zowel wat betreft de milieudoelstellingen (hergebruik van zo veel mogelijk grondstoffen en daarmee een bijdrage aan de circulaire economie) als dienstverlening aan de burger (vanuit alle kernen van de gemeente een goed bereikbaar recyclestation waar de inwoners hun grove afval kunnen inleveren).

Aanbevelingen

Hieronder komen wij graag terug op alle door u geformuleerde aanbevelingen:

**De gemeente Bunnik gaat steeds meer digitaal.
Daarom ontvangt u deze brief via e-mail en niet meer op papier.**

correspondentieadres:
Postbus 5, 3980 CA Bunnik
bezoekadres:
Singelpark 1, 3984 NC Odijk

Tel (030) 659 48 48
Fax (030) 657 03 85
info@bunnik.nl
IBAN NL71 BNGH 028.50.01.566

1. Verwachtingen expliciteren

Uit het onderzoek blijkt dat het voor RMN niet altijd duidelijk is wat gemeenten van het reinigingsbedrijf verwachten. Wij ondersteunen de aanbeveling om de verwachtingen expliciet te maken en gaan hierover het gesprek met zowel RMN als de andere RMN-gemeenten aan.

2. Keuze maken in wat RMN moet zijn/worden

Hoewel RMN is opgericht als uitvoeringsorganisatie, adviseert het rapport om RMN meer in positie te zetten om als spin in het web de aangesloten gemeenten te adviseren over toekomstbestendige grondstoffeninzameling. Wij ondersteunen deze aanbeveling. Om als uitvoeringsorganisatie efficiënt en slagvaardig te werk te kunnen gaan is harmonisatie en afstemming van beleid wenselijk. Daarnaast zijn er in het beleidsveld van de afvalinzameling momenteel behoorlijk veel ontwikkelingen. Door regelgeving en technische innovaties zijn steeds meer grondstoffen uit het afval nuttig te gebruiken, en krijgt de circulaire economie steeds meer betekenis. Wij zien een belangrijke rol voor RMN om snel en slagvaardig op deze ontwikkelingen te kunnen inspelen, waarbij RMN landelijke ontwikkelingen op de voet kan volgen en als kennispartner fungeert voor de deelnemende gemeenten. Dit laat onverlet dat zeker op onderwerpen die de inwoner raken de raad uiteindelijk de kaders blijft uitzetten. Om deze reden zien wij RMN primair als kennispartner en adviseur, en blijft de gemeente zelf eindverantwoordelijk.

3. DVO aanpassen en zakelijke benadering van RMN

Wij sluiten ons aan bij de aanbeveling in het rapport om op zakelijke wijze de RMN aan te sturen, waarbij alle door de RMN te verrichten taken formeel worden vastgelegd. In 2019 heeft Bunnik samen met RMN al ingezet op verbetering en verduidelijking van de dienstverleningsovereenkomst, als eerste stap naar een zakelijke aansturing van RMN. Wij gaan hiermee door.

4. Nieuw regionaal afvalplan met KPI's

In de afvalvisie is vastgesteld dat de gemeente Bunnik toewerkt naar 75% afvalscheiding in 2020. Bunnik is op dit moment nog ver van dit doel verwijderd. Tegelijkertijd met het opstellen van een nieuw regionaal afvalplan door RMN, stelt ook het college van Bunnik een nieuw afvalbeleidsplan op. Daarbij zullen wij de aanbevelingen van de rekenkamer meenemen. Niet alleen draagt Bunnik zo bij aan het bevorderen van de circulaire economie, ook houdt het de inzameling van afval betaalbaar. De verwachting is dat het verbranden van restafval steeds duurder zal worden, veroorzaakt door veranderde marktomstandigheden en fiscale maatregelen door het rijk.

5. Zwerfafval- en reinigingsplan opstellen

Op basis van schouwrapporthages blijkt dat in de gemeente Bunnik relatief weinig zwerfafval aanwezig is. Het opstellen van een (gezamenlijk) zwerfvuilplan heeft voor ons daarom geen prioriteit. Uiteraard staan wij open voor voorstellen die de efficiency van de reinigingstaken van de RMN en het nuttig hergebruik van in de openbare ruimte vrijkomende afvalstoffen vergroten. Echter zien wij voor de gemeente Bunnik meer winst in het aanwenden van de landelijke zwerfvuilsubsidie om maatschappelijke verenigingen en scholen te helpen met hun afvalbeleid dan in het opstellen van een reinigingsplan.

6. Implementatiekracht gemeenten vergroten

Zoals gezegd zijn er veel (landelijke) ontwikkelingen op het gebied van afvalverwerking. Wij ondersteunen de aanbeveling van de rekenkamer om de slagkracht van gemeenten te vergroten door RMN een centrale adviserende positie te geven. Dit geldt zeker voor het inspelen op nieuwe marktontwikkelingen en/of verwerkingstechnieken voor verschillende afvalstoffen, zoals bijvoorbeeld de recycling van luiers. Op deze manier verwachten wij uiteindelijk ook in Bunnik sneller te kunnen inspelen op de mogelijkheden om het afvalbeleid te blijven verbeteren.

7. Dashboard voor afval- en reinigingsprestaties

Door het inrichten van een dashboard kunnen zowel RMN als de deelnemende gemeente alle reeds beschikbare data gemakkelijk raadplegen. Deze aanbeveling kan helpen bij het verder optimaliseren van zowel de uitvoering als het verder vormgeven van het beleid voor de afvalinzameling en het beheer van de openbare ruimte.

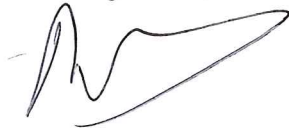
8. Harmonisatie en kostenbesparingen door samenwerking

Zoals gezegd kunnen wij ons vinden in versterking van de adviesrol van RMN. Uiteraard moet RMN wel in staat worden gesteld deze taak te vervullen. Een (beperkte) uitbreiding van het aantal adviseurs bij RMN is een logisch gevolg van deze lijn.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van de gemeente Bunnik,

mr. G. Veenhof,
secretaris

R. van Bennekom,
burgemeester

Nieuwegein

Openbaar Domein

Contactpersoon Rena Heilema
Telefoon 14 030
E-mail gemeente@nieuwegein.nl

Rekenkamercommissie Nieuwegein
Marcel van den Heuvel (voorzitter)
Angelique Hubens
Tom Koppe

Datum 19 september 2019
Kenmerk
Zaaknummer
Berichtnummer
Onderwerp Bestuurlijke reactie
rekenkameronderzoek
RMN

Geachte leden van de rekenkamercommissie,

Op 8 juli jl. hebben wij uw onderzoeksresultaat 'functioneren en presteren Reinigingsbedrijf Midden Nederland (RMN)' mogen ontvangen. In deze brief brengen wij u onze bestuurlijke reactie over.

Functioneren RMN

Wij delen de bevindingen uit het onderzoek dat RMN naar behoren functioneert.

Verwachtingen ten aanzien van en rollen van RMN

Het college onderschrijft aanbeveling 1: expliciteer de verwachtingen over wat RMN wordt geacht te doen of niet en aanbeveling 2: maak een heldere keuze welke rollen RMN moet invullen (en welke niet). Wat het college betreft is RMN een stevige uitvoeringsorganisatie, met kennis van de uitvoering en van de lokale context. Wat het college betreft moet dat zo blijven.

Sturing

Het college onderschrijft aanbeveling 3: scherp de DVO aan en waarborg een formeel-professionele houding ten aanzien van RMN. Wij herkennen dat de sturing op RMN kan verbeteren en denken dat dit bereikt moet worden door de samenwerking tussen deelnemende gemeenten in dit opzicht te versterken. Daarnaast is een goede DVO nodig om de onderlinge verwachtingen helder te hebben en de rollen als eigenaar, opdrachtgever en opdrachtnemer juist in te kunnen vullen.

Beleidsdoelen

Aanbeveling 4, 5, 6 en 8 gaan over de realisatie van beleidsdoelen. De rekenkamer constateert terecht dat de beleidsdoelen niet behaald (lijken te) worden. Dit heeft in onze ogen niet te maken met het functioneren van RMN. Het wordt veroorzaakt door een aantal factoren, waaronder de beleidskeuzes die de raad van Nieuwegein maakt. De aanbevelingen in het rapport geven concrete

Bladnummer 2/2

Kenmerk

Onderwerp Bestuurlijke reactie rekenkameronderzoek
RMN

aanknopingspunten om op door te pakken, zoals het opstellen van een nieuw regionaal afvalplan.

Wat het college betreft zijn en blijven de gemeenten beleidsinhoudelijk verantwoordelijk. Zo kan het beleid worden afgestemd op de plaatselijke fysieke context en politieke richting. Wel denken wij dat het goed is om te kijken hoe we de implementatiekracht bij RMN en de samenwerkende gemeenten kunnen versterken. Daarin kan ook het opstellen van een regionaal zwerfafvalplan en reinigingsplan (aanbeveling 5) worden meegenomen.

Dashboard

Aanbeveling 7: 'ontwikkel een adequaat monitoring instrument in de vorm van bijvoorbeeld een dashboard' is naar onze mening voor meerdere uitleg vatbaar. Wij onderschrijven het belang dat RMN de beschikbare data en informatie beter en pro-actiever ontsluit en voorziet van duiding. Daarbij zouden wij onderscheid willen maken wat qua informatievoorziening relevant is voor de raad, het college en de ambtelijke organisatie.

Tot slot

Wij danken u voor de resultaten van het onderzoek en waarderen het dat u dit met de rekenkamercommissies van alle aangesloten gemeenten heeft gedaan. Het is aan de raad van Nieuwegein om een vervolg te geven aan uw aanbevelingen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

Ellie Liebregts
Secretaris

Bijlagen
Kopie aan

Frans Backhuijs
Burgemeester

Aan de voorzitter van de
Rekenkamercommissie de heer H.A. Voortman

Per e-mail verzonden op 12 juli 2019
aan mw M. Barel-Glashouwer

Soest, 11 juli 2019

uw brief d.d. : 11 juli 2019
uw kenmerk : -
afdeling : Ruimte
zaaknummer : **2215510**
onderwerp : Bestuurlijk wederhoor Rekenkameronderzoek RMN

Geachte heer Voortman, leden van de Rekenkamercommissie,

Wij hebben het rapport ontvangen van het onderzoek naar het functioneren en presteren van het Reinigingsbedrijf Midden Nederland (RMN), waarvoor dank. We zijn blij dat RMN haar uitvoerende taken op het gebied van inzameling en reiniging efficiënt uitvoert en dat de klanttevredenheid hoog is, zowel bij haar inwoners als aansturende gemeenten. Daarnaast presteert RMN in een aantal zaken beter dan vergelijkbare bedrijven. Voor deze bovengemiddelde prestatie spreken wij onze waardering uit.

Hoofdconclusie

De gebrachte inzichten zijn voor ons geen verrassing. In overleggen is reeds eerder aangegeven dat verdere ontwikkelingen bij zowel RMN als bij de gemeenten nodig is. RMN is een bedrijf met een eigen entiteit, maar wordt wel aangestuurd door 6 verschillende opdrachtgevers en aandeelhouders. Dit levert verschillende belangen en verwachtingen op. Hoewel het rapport zich primair richt op RMN, komt ook het functioneren van de gemeenten in relatie tot RMN aan de orde. Het rapport gaat diep in op beleidsmatige zaken en de resultaten die deze hebben opgeleverd. Doordat het beleid van de opdrachtgevende gemeenten niet is geharmoniseerd, kan RMN minder efficiënt uitvoering geven aan haar taken. Soest is de eerste gemeente die het regionale afvalbeleid heeft vastgesteld en in uitvoering heeft gebracht. Het is spijtig dat RMN niet voldoende toekomstgericht kan werken, omdat haar beleidsaansturing niet eenduidig en efficiënt genoeg is. Dit rapport biedt iedere gemeente, ook Soest, genoeg handvatten voor verbetermogelijkheden die we in samenwerking met de RMN regio willen oppakken.

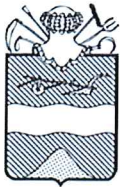
Hieronder volgt een gedetailleerde reactie op de conclusies en aanbevelingen.

1. Verwachtingen expliciteren

Uit het onderzoek blijkt dat het voor RMN niet altijd duidelijk is wat gemeenten van het bedrijf verwachten. Een verwachting die niet expliciet gemaakt is in een DVO, addendum of andersoortige overeenkomst kan geen werkbare situatie opleveren op deze schaalgrootte. De aanbeveling om deze verwachtingen expliciet te maken, volgt hier logisch uit en daar kunnen we met elkaar op toezien. Een zakelijkere benadering van RMN, zoals benoemd in de derde aanbeveling, kan hierbij zeker helpen. Deze aanbeveling nemen wij over.

2. Wat moet RMN zijn?

RMN is opgericht als een uitvoeringsorganisatie en voert haar operationele taken goed uit, zoals we hebben gelezen. Elke gemeente stelt haar eigen ambities, doelstellingen en beleid vast. Het is aan raden afzonderlijk om de VANG doelstelling over te nemen of daarvan af te wijken. Voor een eenduidige aansturing van RMN is het echter van belang om eenzelfde doelstelling voor alle gemeenten vast te stellen.

De vraag is echter in hoeverre RMN ook in staat moet zijn om beleidsadvies te geven aan de gemeenten. Dit is een elementaire vraag die gevolgen heeft voor de organisatie van RMN. Is het wenselijk dat zij ook de beleidsmatige taak overneemt, buiten het kenniscentrum dat zij aangeven te zijn? Dit vraagstuk hangt wat ons betreft ook samen met het onderzoek naar nieuwe regionale harmonisatie van het grondstoffenbeleid. Het oude beleid liep tot 2018 en een aantal gemeenten zijn nog bezig met vaststelling van omgekeerd inzamelen. Er is een verschil in ambitie en uitvoeringsniveau tussen de gemeenten. Het is dan ook goed om deze aanbeveling op ambtelijk en bestuurlijk niveau verder te onderzoeken en in breder verband te trekken.

We stellen dan ook voor eerst met elkaar in gesprek te gaan over de keuze wat RMN moet zijn/worden (aanbeveling 2) en welke stip op de horizon we willen zetten (aanbeveling 4), voordat we het gaan hebben over de vraag of extra capaciteit nodig is om daar uitvoering aan te geven. De wijze waarop dit vorm zou kunnen krijgen dient daarin meegenomen te worden.

3. DVO aanpassen en zakelijke benadering van RMN

Er wordt bij de bevindingen ingegaan op de versmolten begrotingen van RMN en AVU. Wij onderschrijven het belang van meer inzicht in de kosten voor RMN en de verwerkingskosten. Op deze wijze kunnen wij de cijfers beter interpreteren en onze raad (nog) meer duiding geven in de kosten van de totale afvalstoffenheffing.

Ook het tijdig verzorgen van data en het meenemen van de gemeenten in het duiden van de gegevens en bestuurlijke stukken is wat ons betreft een verbeterpunt. Dit maakt onderdeel uit van de DVO en de afspraken over de verantwoordingscyclus (P&C).

We herkennen ons in de constatering dat de dienstverleningsovereenkomst in de praktijk niet altijd op de letter wordt gevolgd. We nemen de aanbeveling over dat hetgeen in de DVO beschreven staat, ook zo nageleefd moet worden en dat heldere schriftelijke afspraken over (aanvullende) opdrachtverlening nodig zijn om een professionele relatie tussen opdrachtgever en opdrachtnemer te bewerkstelligen.

4. Nieuw regionaal afvalplan met KPI's

Het algemeen bestuur van RMN heeft eind 2018 de opdracht gegeven om een nieuwe beleidsharmonisering te (laten) onderzoeken. Afgelopen maanden heeft dit onderzoek plaatsgevonden. De bestuurlijke heidag van afgelopen juni heeft geresulteerd in overeenkomstige pijlers voor nieuw beleid en aansturing van RMN. Deze pijlers worden omgezet in een startnotitie. Dit wordt in het najaar 2019 gerealiseerd.

In onze reactie op aanbeveling 2 hebben wij aangegeven eerst de elementaire vraag te willen behandelen over de richting van RMN voordat er over wordt gegaan tot het aantrekken van (extra) beleids capaciteit.

In feite is de aanbeveling reeds in uitvoering gebracht, dat wil zeggen dat er een aanzet is gedaan tot harmonisatie van afvalbeleid.

5. Zwerfafval- en reinigingsplan opstellen

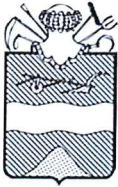
De RMN-gemeenten zijn kleine tot middelgrote gemeenten die veel baat hebben bij onderlinge samenwerking. Op het vlak van zwerfafval en reiniging voeren we het beleidsplan Zwerfafval uit. Ons beleidsplan wordt ondersteund door de zwerfafvalsubsidie die onderdeel uitmaakt van het VANG programma.

Samenwerking in de aanpak en communicatie is voor inwoners eenduidiger en herkenbaarder (dit geldt overigens ook voor bv afvalscheiding) en zien wij als een kans. Gezien onze bestaande initiatieven, is het voor nu te vroeg om deze aanbeveling volledig over te nemen. Meer samenwerking, bijvoorbeeld een regionale communicatiecampagne, zien wij wel als concrete mogelijkheid.

6. Implementatiekracht gemeenten vergroten

In de afgelopen 4 jaar hebben 2 gemeenten een nieuw systeem in uitvoering genomen. Volgens ons is het leveren van projectcapaciteit vanuit RMN niet een continu (zware) belasting. RMN en de opdrachtgevende gemeente stellen een planning op wanneer beleid omgezet kan worden tot uitvoering. Dit doet vermoeden dat de organisatie rekening kan houden met piekmomenten. Er kan dan ook gekozen worden om niet iemand aan te nemen, maar een flexibele projectleider aan RMN te binden.

Op basis van prognose en een projectplanning kan bepaald worden in welke vorm projectcapaciteit aangetrokken wordt. Deze aanbeveling nemen wij niet direct over.

7. Dashboard voor afval- en reinigingsprestaties

Zoals eerder aangegeven, hebben we behoefte aan meer duiding van de gegevens die RMN ons levert. Een dashboard dat ons helpt om meer inzicht te krijgen in prestaties en hoe deze zich verhouden tot andere gemeenten, juichen wij dan ook toe. Echter, hoe verhoudt dit zich tot de reeds beperkte capaciteit van RMN? Ook het vullen van een dashboard vergt discipline en aandacht. Wij zouden deze aanbeveling willen betrekken bij aanbeveling 2 en deze meenemen in het onderzoeken van de ontwikkeling van RMN.

8. Harmonisatie en kostenbesparingen door samenwerking

Het is vaak aantrekkelijk om samen te werken, onder meer door schaalvoordeel en duurzamere inkoop. Afgelopen jaar heeft RMN bedrijfsmatige harmonisatievoorstellen gedaan en gaat over tot implementatie. Wanneer gemeenten maatwerk wensen, dan wordt een addendum vastgelegd met de daarbij horende (extra) kosten. Dit maakt onderdeel uit van een zakelijke en transparante relatie. Deze aanbeveling is reeds in ontwikkeling.

Wij gaan er vanuit u met dit bestuurlijk wederhoor voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

Koen van Veen
Gemeentesecretaris

Rob Metz
Burgemeester

postadres Postbus 26, 3400 AA IJsselstein

Aan : Rekenkamer IJsselstein
p/a griffie gemeente IJsselstein
Postbus 26
3400 AA IJsselstein

bezoekadres
Overtoom 1
3401 BK IJsselstein

t 14 030
f 030 6884350
e info@ijsselstein.nl

Kopie : info@robpaulussen.nl

betreft Rekenkameronderzoek RMN Bestuurlijke reactie

uw kenmerk 721847
uw brief van 20 juni 2019
behandeld door J.L.M. Voorberg-van Leeuwen

zaaknummer 726921

Datum 13 augustus 2019
blad 1 van 4
bijlagen

Geachte heer R. Paulussen,

In een brief dd. 20 juni 2019 is verzocht om een bestuurlijke reactie op het onderzoeksrapport naar het functioneren en presteren van RMN. Bij deze geven wij een reactie vanuit IJsselstein. Allereerst zijn we blij dat de gezamenlijke rekenkamers van IJsselstein, Baarn, Bunnik, Nieuwegein en Soest dit onderzoek hebben uitgevoerd. Het is een compleet rapport, waar veel concrete aanbevelingen uit komen. We zijn er blij mee dat er breed is gekeken naar het functioneren van RMN, zowel binnen de ambtelijke en bestuurlijke organisaties, maar zeker ook onder inwoners. De timing van dit onderzoek sluit goed aan bij onze eigen evaluatie over RMN. Dit richt zich met name op de additionele taken. De uitkomsten van het rekenkameronderzoek kunnen we gebruiken om goed onderbouwde keuzes te maken.

Algemene uitkomsten

Over het algemeen is de conclusie dat RMN goed functioneert. Met name als het gaat om de basistaken scoort RMN goed. 88% van de inwoners uit IJsselstein is tevreden over de afvalinzameling. Over de reiniging is men wat minder tevreden, zo is 50% tevreden over straatreiniging, 39% is tevreden over onkruidbestrijding in verharding en 37% is tevreden over legen prullenbakken. RMN voert voor IJsselstein daarnaast ook additionele taken uit, zoals groenbeheer, onderhoud aan speeltoestellen en klein onderhoud. Hier wisselen de meningen van de inwoners sterk over: zo is 45% tevreden en 47% niet tevreden over het groenbeheer. Ook valt op dat de inwoners uit IJsselstein wat minder tevreden zijn over de afhandeling van meldingen, klachten en vragen in vergelijking met de andere gemeenten. Deze uitkomsten komen overeen met wat wij zelf ervaren en horen van onze inwoners.

Reactie op aanbevelingen

Hieronder gaan we kort in op de gedane aanbevelingen.

1. Verwachtingen expliciteren

Het is zeer herkenbaar dat verwachtingen onderling niet altijd helder zijn. Dit geldt breed: van de wijze waarop we klachten en meldingen behandelen, de wijze van omgang met DVO, de mate waarop beleidsmatige input wordt geleverd, etc. Een belangrijke oorzaak hiervoor is in onze ogen dat de taken naar RMN zijn overdragen zonder echt concrete afspraken op papier te zetten. Dit is in het verleden te vrijblijvend opgepakt. Met name wat betreft de additionele taken is het een groot gemis dat er geen goed DVO is vastgesteld. De DVO 'basistaken' wordt momenteel herzien en ligt momenteel ter ondertekening.

2. Keuze maken in wat RMN moet zijn/worden

Wij hechten er waarde aan dat de gemeenten samen eenzelfde beeld hebben wat RMN moet zijn. En dan gaat het met name om de vraag of RMN vooral uitvoerend of beleidsmatig is. Wat ons betreft richt RMN zich op de uitvoerende rol. Wel vragen we RMN om advies te geven op beleidsmatige vraagstukken. Wij zijn momenteel met RMN in gesprek als het gaat om de beleidsmatige kant van de additionele taken. In de zomer van 2019 brengen we samen met RMN in beeld welke functies er op het gebied van beleidsadvies en operationeel beleid zijn. Ook geven we daarbij aan welke functie waar horen en of dit eventueel consequenties heeft voor de personele bezetting. Zowel gemeente als RMN zijn het erover eens dat beleid echt bij de gemeente hoort.

3. DVO aanpassen en zakelijke benadering van RMN

Zoals onder aanbeveling 1 aangegeven heeft bij ons prioriteit om het DVO aan te passen en vast te stellen. Hierbij betrekken wij verschillende afdelingen binnen onze organisatie die direct of indirect te maken hebben met RMN, zoals civiel, communicatie en klantadviseurs.

We onderschrijven dat het belangrijk is om zaken goed te regelen en vast te leggen in het DVO. Het gaat er dan vooral om de kaders vast te leggen wat betreft financiën en de manier waarop we willen samenwerken en overleggen. In de manier van uitvoering moet een mate van flexibiliteit zitten. We willen toe naar een gedeelde verantwoordelijkheid en het gevoel dat we het samen moeten doen. Het is goed om hierbij het middel DVO ook eens kritisch tegen het licht te houden, zeker wat betreft de additionele taken.

We vinden het belangrijk goed te kunnen sturen en grip te houden op de ontwikkelingen. In de zienswijze begroting 2020 hebben we al aangegeven het belangrijk te vinden kwartaalrapportages te ontvangen. In het DVO dat momenteel aangepast wordt, nemen we dit ook op. Daarbij gaat het om financiële rapportages, inclusief meerwerk en toelichting op verschillen; meldingen overzichten; klachten registratie; beeldkwaliteitsmetingen.

4. Nieuw regionaal afvalplan met KPI's

Op 4 juli is door de Raad in IJsselstein het nieuwe afvalbeleidsplan goedgekeurd waarin we inzetten op omgekeerd inzamelen. Terecht concludeert het onderzoek dat we daarmee nog niet de landelijke doelstellingen zullen halen. Toch willen we eerst het nieuwe beleidsplan goed implementeren en de inwoners de kans geven te wennen aan de nieuwe situatie. Dat neemt niet weg dat we in de tussentijd alvast met de andere gemeenten moeten nadenken hoe we de volgende stap gaan zetten. We willen graag gezamenlijke doelstellingen bepalen. Het 'hoe' moet, binnen de mogelijkheden van RMN, vrij worden gelaten aan de individuele gemeenten.

Wij juichen het toe dat RMN in haar bedrijfsvoering steeds meer circulair wil werken. Dit is onder andere zichtbaar in de circulaire inkoop van minicontainers en de afspraak dat ingezameld plastic in Nederland gerecycled moet worden. Echter, op het gebied van het werk buiten zien we nog te weinig circulaire ambities, bijvoorbeeld bij het groenbeheer. We gaan graag met RMN in gesprek of zij hier de mogelijkheden voor zien of dat wij daar als gemeente meer op moeten sturen.

5. Zwerfafval- en reinigingsplan opstellen

In IJsselstein worden vanuit de zwerfafvalvergoeding diverse projecten en maatregelen uitgevoerd om zwerfafval tegen te gaan. Het zwerfafvalbeleid is onderdeel van ons beeldgericht werken niveau C, waarin staat hoeveel zwerfafval aanwezig mag zijn. RMN voert dit voor ons uit. We zijn er voorstander van om dit op te schalen en regionaal aan te pakken. Immers, RMN voert het toch al voor ons uit en als dit breder wordt opgepakt verwachten wij hier voordelen van.

6. Implementatiekracht gemeenten vergroten

Ons uitgangspunt is dat de gemeente zelf verantwoordelijk is voor het opstellen van beleid. Dit geldt zowel als het gaat om afvalzaken als in ons geval om beheer openbare ruimte. We zijn daarom momenteel bezig om beleidscapaciteit op het gebied van de additionele taken (met name groen) terug te halen naar de gemeente. Hoe dit exact vorm krijgt, zal de komende tijd duidelijk worden. Wat betreft

afvaltaken is ook primair de gemeente de plek waar beleid opgesteld wordt en waar beleidscapaciteit hoort. Momenteel zijn wij weer voorzien van voldoende interne beleidscapaciteit. Wel zien wij meerwaarde in een samenwerking op beleidsniveau tussen de gemeenten en RMN om zaken als textiel, zwerfafval, schoon belonen, etc. gezamenlijk op te pakken en elkaar te versterken. Hoe dit exact vorm moet krijgen, willen we graag met de andere gemeenten en RMN bespreken.

De Rekenkamer van IJsselstein heeft wat betreft dit punt nog een aanvulling aangeleverd:

Een belangrijke bevinding die volgt uit ons onderzoek is dat de RMN goed functioneert en presteert als het gaat om de uitvoerende taak op het gebied inzameling en reiniging. Het ontbreekt RMN en ook de gemeente IJsselstein echter aan beleidscapaciteit waardoor het niet gelukt is om het regionaal afvalplan 2014 te implementeren. Duidelijk is dat de komende jaren nog veel (ingrijpende en complexe) maatregelen moeten worden genomen. De onderzoekers komen daarom met een duidelijke aanbeveling om meer expertise en beleidscapaciteit te realiseren en dit centraal bij RMN onder te brengen. De keuze om beleidscapaciteit te concentreren bij RMN wordt door de onderzoekers beargumenteert vanuit een oogpunt van kosten-efficiency (zie aanbeveling 6 op pagina 18 en 19). De rekenkamercommissie IJsselstein deelt dit kostenefficiency – argument, maar vindt het tevens van belang te benadrukken dat er daarnaast ook goede redenen kunnen zijn om (een deel van de beleidscapaciteit) bij de gemeente zelf onder te brengen. Om als gemeente ook echt te kunnen sturen en als goed opdrachtgever te kunnen functioneren is het van belang om ook voldoende inhoudelijke expertise bij de gemeente te organiseren, niet alleen om goed opdracht te kunnen verlenen, maar ook om te kunnen beoordelen of opdrachten volgens afspraak zijn uitgevoerd. De rekenkamercommissie hecht eraan de raad, aanvullend op het rapport, te wijzen op de politiek bestuurlijke afweging die zij maakt met het onderbrengen van beleidscapaciteit bij de RMN of de gemeente: een afweging van enerzijds kostenefficiency en anderzijds sturingskwaliteit en capaciteit voor de gemeente IJsselstein zelf. Wij doen daarom aan het college de aanbeveling deze afweging voor de Raad inzichtelijk te maken door de voor- en nadelen van verschillende mogelijkheden op een rijtje te zetten.

Deze aanbeveling zullen we opvolgen en voor de Raad inzichtelijk maken wat de voor- en nadelen zijn van meer beleidscapaciteit bij RMN dan wel bij de gemeente. Deze afweging nemen we ook mee in de evaluatie en vervolgaanpak wat betreft de beleidsrol bij de additionele taken en de personele gevolgen daarvan. Ook zullen we dit met de andere gemeenten bespreken.

7. Dashboard voor afval- en reinigingsprestaties

Er wordt voorgesteld om een dashboard op te zetten voor de afval- en reinigingsprestaties. Het lijkt ons goed om periodiek inzicht te hebben in de prestaties, zeker nu we over gaan naar omgekeerd inzamelen. Het is daarbij wel van belang om te organiseren dat de uitkomsten hiervan bruikbaar zijn: als sturingsmiddel en als middel om de raad te informeren over de effecten van het nieuwe afvalbeleid. Ook moet eerst duidelijk gemaakt worden wat de kosten hiervoor zijn en of dat in verhouding staat tot de baten.

8. Harmonisatie en kostenbesparingen door samenwerking

We onderschrijven het streven naar harmonisatie als het gaat om de uitvoering. RMN moet haar werk efficiënt kunnen doen en waar nodig moeten de gemeenten daarbij ondersteunen. We zullen zeker onze bijdrage leveren aan de harmonisatie wensen. Daarnaast is het ook belangrijk om een zekere mate van beleidsharmonisatie tussen gemeenten te hebben om efficiency in de uitvoering te krijgen. In de voorbereidingen over het nieuwe regionale afvalbeleidsplan is hier al over gesproken. Belangrijk voor IJsselstein is wel dat er vraagtekens zijn bij de efficiency van de uitvoering van de additionele taken door RMN aangezien dit bijna alleen voor IJsselstein gebeurt. Ook dit punt nemen we mee in onze eigen evaluatie. Het is voor ons daarbij belangrijk te weten van de andere gemeenten wat de toekomstverwachting daarbij is: ziet men op termijn meer taken naar RMN gaan of niet (punt 2). We hopen dat de andere gemeenten daarin ook open en transparant willen zijn.

Overige zaken

Een aantal overige zaken viel ons op waar we zeker mee aan de slag gaan maar die voor deze reactie weinig toelichting behoeven. Dit zijn bijvoorbeeld de hoge kosten voor het recyclestation en de conclusies over beeldgericht werken.

Hoogachtend,

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN IJSSELSTEIN,
b/a de loco-secretaris,

b/a de loco-burgemeester,

B.J. Göransson-van Kerkwijk

P.J. Bekker

Rekenkamercommissie Baarn
t.a.v. de heer K. Langerwerf
Postbus 1003
3740 BA BAARN

Ons kenmerk: U19-214B /RaS
Betreft: Rekenkameronderzoek functioneren en presteren Reinigingsbedrijf Midden Nederland
Uw kenmerk: BG3857T&PRP1809211535
Datum: 6 september 2019

Geachte rekenkamercommissie,

Het algemeen bestuur van RMN heeft in haar vergadering van 28 augustus 2019 kennis genomen van het door u opgestelde rapport met betrekking tot het gezamenlijk onderzoek van de rekenkamercommissies van Nieuwegein, Soest, Baarn, IJsselstein en Bunnik.

Op uw verzoek geven wij u hierbij onze reactie;

- De door of namens RMN gemaakte opmerkingen zijn in het rapport verwerkt
- Wij herkennen de door u gestelde conclusies en zijn blij dat ook u geconstateerd heeft dat RMN efficiënt en effectief opereert.
- Op de door u opgestelde aanbevelingen reageren wij als volgt:

1. Verwachtingen expliciteren

Wij onderschrijven het belang van transparantie en expliciteren van verwachtingen, zolang verwachtingen niet zijn beschreven in bijvoorbeeld de DVO of in de strategische visie van /voor RMN blijft dit een terugkerende onduidelijkheid. Onze reactie op uw 2e en 3e aanbeveling moet leiden tot verbetering hiervan.

2. Keuze maken in wat RMN moet zijn/ worden

Voor wat betreft de keuze wat RMN moet zijn /worden gaan wij in gesprek met (vertegenwoordigers van) de gemeenteraden op 18 september a.s., waarin wij tevens het onderwerp "de rol van RMN in de circulaire economie" meenemen. De opgehaalde raadstandpunten, gecombineerd met de RMN bestuurlijke mening leidt in het 4e kwartaal van 2019 tot een voorstel voor strategische visie én dus vertaling van de wederzijdse verwachtingen .

3. DVO aanpassen en zakelijke benadering van RMN

RMN is blij met deze aanbeveling die tot doel heeft duidelijkheid te geven in de opdrachtgever/opdrachtnemer relatie. RMN heeft hier het afgelopen jaar reeds stappen in gemaakt door alleen formele opdrachten vanuit gemeenten te accepteren. Dit proces zetten we voort bij het aanpassen van de DVO 2020. Verdere professionalisering van het bedrijf en de relatie tot de opdrachtgevers en eigenaars vraagt heldere afspraken over prestaties, kwaliteit en de meetbaarheid daarvan. Een éénduidig communicatie- en escalatieprotocol kan daar bij helpen. We onderschrijven de opmerkingen dat er informele en goede contacten kunnen en mogen zijn aangezien wij deze als zeer waardevol en belangrijk voor een goede relatie beschouwen.

4. Nieuwe regionaal afvalbeleidsplan met KPI

Ter voorbereiding van een regionale visie op grondstoffenbeleid gaan we met de (vertegenwoordigers van) de gemeenteraden in gesprek over de beschikbare instrumenten om tot realisatie van een gemeenschappelijke ambitie c.q. resultaat te komen. Of dit uiteindelijk resulteert in een regionaal afval/ grondstoffenbeleidsplan is aan de gemeenten.

5. Zwerfafval en reinigingsplan

Het realiseren van een regionaal zwerfafval en reinigingsplan vinden we vanuit RMN zeker een sympathieke gedachte, echt ook hier is het aan de gemeenten om te bepalen of hier invulling aan gegeven wordt. Los van de vraag die wij ons als RMN moeten stellen of wij dat willen zal, als het de wens van de gemeenten is dat RMN dergelijke plannen ontwikkeld, dat alleen gedaan worden nadat duidelijke afspraken zijn gemaakt over de inhoud en kosten hiervan.

6. Implementatiekracht gemeenten vergroten

Het overnemen van deze aanbeveling hangt nauw samen met aanbeveling 2, zodra duidelijk is wat de strategische visie op en voor RMN c.q. de rol van RMN is, kan indien beleidsadvies c.q. beleidsorganisatie nadrukkelijker bij RMN wordt ondergebracht, beleidscapaciteit in de eerstvolgende begroting (2021 en verder) worden opgenomen.

7. Dashboard voor afval – en reiniging prestaties

Bij de presentatie van de kadernota en de begroting 2020 is reeds aangekondigd dat eind 2019 een rapportagemodel is ontwikkeld en actuele informatie kan worden ontsloten.

8. Harmonisatie en kostenbesparingen door samenwerking

Evenals aanbeveling 2, 5 en 6 dient de wens tot kostenbesparing als gevolg van harmonisering van het beleid en samenwerking door de gemeenten te worden.

onderkend en is des gemeenten om te besluiten. Harmonisering in de uitvoering is door RMN reeds ingezet op inkoop van bedrijfsmiddelen en het zoveel als mogelijk op elkaar afstemmen van werkzaamheden.

Wij vertrouwen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd

Hoogachtend

Het bestuur van
Reinigingsbedrijf Midden Nederland,

Namens deze
R.A. Schram
Directeur

